

Πνευματικὴ Οἰκοδομὴ

■ Αγίου Ἰγνατίου Μπριαντσανίνωφ († 30 Ἀπριλίου 1867)

Τὸ ποτήρι τῶν θλίψεων* Μέρος Α΄.

Μία χάρη ζήτησαν ἀπὸ τὸν Χριστὸ δύο ἀγαπημένοι μαθητές Του, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος Του.

– Διδάσκαλε, τοῦ εἶπαν, θέλουμε αὐτὸ ποῦ θὰ σοῦ ζητήσουμε νὰ μᾶς τὸ κάνεις.

– Τί θέλετε νὰ κάνω γιὰ σᾶς; ρώτησε Ἐκεῖνος.

– Ὅταν θὰ ἐγκαταστήσεις τὴν ἔνδοξη βασιλεία Σου, Τοῦ ἀποκρίθηκαν, βάλε μᾶς νὰ καθίσουμε ὁ ἓνας στὰ δεξιὰ Σου καὶ ὁ ἄλλος στὰ ἀριστερὰ Σου.

– Δὲν ξέρετε τί ζητᾶτε, τοὺς εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς. Μπορεῖτε νὰ πιεῖτε τὸ ποτήρι τῶν παθημάτων ποῦ θὰ πιῶ ἐγὼ καὶ νὰ βαπτιστεῖτε μὲ τὸ βάπτισμα, μὲ τὸ ὅποιο θὰ βαπτιστῶ ἐγώ;

– Μποροῦμε, τοῦ λένε.

Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀπάντησε:

– Τὸ ποτήρι ποῦ θὰ πιῶ ἐγὼ θὰ τὸ πιεῖτε, καὶ μὲ τὸ βάπτισμα τῶν παθημάτων μου θὰ βαπτιστεῖτε· τὸ νὰ καθίσετε ὅμως στὰ δεξιὰ Μου καὶ στὰ ἀριστερὰ Μου δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ δώσω Ἐγώ, ἀλλὰ θὰ δοθεῖ σ' αὐτούς, γιὰ τοὺς ὁποίους ἔχει ἐτοιμαστεῖ.

(Βλ. Μάρκ. ι' 35-40)

Πρόλογος

Ὁ πόνος, σωματικὸς ἢ ψυχικὸς, ἀπὸ τὶς δοκιμασίες καὶ τὰ βάσανα τούτης τῆς ζωῆς εἶναι τὸ ἀναπόφευκτο πικρὸ ποτήρι τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ πόνος εἶναι ἡ ἴδια ἡ ζωὴ του. Θάνατοι, ἀρρώστιες, κατατρεγμοί, διαμάχες, φτώχεια, ἀποτυχίες, μο-

ναξιά, φοβίες, αγωνίες, πειρασμοί... Πολύς και ποικίλος πόνος, πού ὀρθώνει ἀμείλικτα ἐρωτήματα στις ψυχές και προσδίδει ἀπύθμενη τραγικότητα στην ἀνθρώπινη ὕπαρξη.

Ἐν τὸν δημιούργησε ὁ Θεὸς τὸν πόνο, ἀλλὰ μπήκε στην ζωὴ τῶν ἀνθρώπων μετὰ τὴν πτώση τῶν Πρωτοπλάστων, ἐξαιτίας τῆς ἁμαρτίας. Ὁ νέος Ἀδὰμ ὅμως, ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, σήκωσε στοὺς ὤμους Του μαζί μὲ τὴν ἁμαρτία και τὸν πανανθρώπινο πόνο. Ἐτσι μεταμόρφωσε τὸν ἐξουθενωτικό χαρακτήρα τοῦ πόνου σὲ σωτήριο φάρμακο και ἀνέδειξε τὶς θλίψεις ὡς κατ' ἐξοχὴν ὁδὸ θεραπείας, ἐξαγιασμοῦ και τελειώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπὸ τότε ὁ Χριστὸς παραμένει ἡ μοναδικὴ ἀδιάψευστη ἐλπίδα τῶν πονεμένων. Τὰ λόγια Του ἀντηχοῦν παρήγορα μέσα στοὺς αἰῶνες: «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες και πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Ματθ. 11:28): «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» (Ἰω. 16:33).

Δίχως τὸν Χριστὸ τὰ ἀνθρώπινα δεινὰ εἶναι φορτίο βαρὺ και ἀσήκωτο. Μὲ τὸν Χριστὸ ὁ πόνος μετατρέπεται σὲ γλυκασμό, ἡ ὀδύνη σὲ παράκληση, ἡ ἀγωνία σὲ ἐλπίδα, τὸ ἄγχος σὲ ὑπομονή, ὁ Γολγοθὰς σὲ Ἀνάσταση.

Οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας, βλέποντας κάθε δοκιμασία ὡς ἐπίσκεψη Θεοῦ και ἀφορμὴ πνευματικοῦ κέρδους, χαίρονταν στὰ παθήματά τους, ἐνῶ ἀντίθετα ἀνησυχοῦσαν στις μακρὲς περιόδους ἀναψυχῆς.

Τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία γιὰ τὶς θλίψεις παρουσιάζει μὲ γλαφυρὸ τρόπο στις ἐπόμενες σελίδες ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος Μπριαντανίνωφ (1807-1867), Ἐπίσκοπος Καυκάσου και Μαύρης Θάλασσας. Ὑπῆρξε σύγχρονος και ἰσάξιος τῶν μεγάλων στάρητες τῆς Ρωσίας, ὅπως τοῦ Ὁσίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, τοῦ Ὁσίου Θεοφάνους τοῦ Ἐγκλείστου και τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κρονστάνδης.

Ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος, μαζί μὲ τὸ λαμπρὸ παράδειγμα τῆς ὀσιακῆς του βιοτῆς, ἄφησε στὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ ὡς κληρονομία πολύτιμη και τὰ ἐμπνευσμένα του συγγράμματα. Σὲ αὐτὰ ἡ εὐαγγελικὴ ἀλήθεια και ἡ ἀγιοπατερικὴ διδασχὴ παρουσιάζονται μὲ τρόπο οἰκεῖο στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο.

Τὸ Κείμενο πού ἀκολουθεῖ περιέχεται στὸν δεῦτερο τόμο τῆς ἐλληνικῆς μεταφράσεως τῶν Ἔργων του, «Ἀσκητικὲς ἐμ-

πειρίες Β'», πού ἐπιμελεῖται καὶ ἐκδίδει ἡ Μονή μας. **Τ**ὸ προσφέρουμε μὲ τὴν ὀλόθερμη εὐχή νὰ ἀγγίξει παραμυθητικὰ τὴν ψυχὴ κάθε πονεμένου ἀναγνώστη καὶ νὰ τοῦ προσθέσει ὑπομονή, μεγαλοψυχία, ἐλπίδα καὶ πίστη στὸν «δι' ἡμᾶς παθόντα καὶ ἀναστάντα» Κύριο.

* * *

Θρόνους καὶ δόξα ζήτησαν ἀπὸ τὸν Κύριο δυὸ ἀγαπημένοι Του μαθητές. **Κ**αὶ Ἐκεῖνος τοὺς πρόσφερε τὸ ποτήρι Του (βλ. Μάρκ. ι' 35-40).

Τὸ ποτήρι τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ μαρτύριο, τὰ παθήματα.

Τὸ ποτήρι τοῦ Χριστοῦ σ' ἐκείνους πού τὸ πίνουν χαρίζει ἐδῶ στὴν γῆ τὴν πρόγευση τῆς εὐλογημένης Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐτοιμάζει στὸν Οὐρανὸ θρόνους αἰωνίου δόξης.

Ἄφωνοι στεκόμαστε ὅλοι ἐνώπιον τοῦ ποτηρίου τοῦ Χριστοῦ.

Κανείς δὲν μπορεῖ νὰ παραπονεθεῖ γι' αὐτὸ τὸ ποτήρι, κανείς δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθεῖ αὐτὸ τὸ ποτήρι. **Γ**ιατὶ Ἐκεῖνος πού μᾶς πρόσταξε νὰ τὸ γευθοῦμε, τὸ ἤπιε πρῶτος ἀπ' ὅλους.

Ω δένδρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ! **Θ**ανάτωσησες στὸν Παράδεισο τοὺς Προπάτορες μας, ἐξαπατώντας τους μὲ τὸ δόλωμα τῆς αἰσθησιακῆς ἡδονῆς καὶ μὲ τὸ δόλωμα τῆς λογικῆς (βλ. Γεν. 2:9, 16-17. 3:1-7). **Ο** Χριστός, ὁ Λυτρωτὴς τῶν καταδικασμένων ἀνθρώπων, ἔφερε στὴν γῆ, στοὺς πεσμένους καὶ ἐξορίστους, τὸ δικό Του ποτήρι, τὸ ποτήρι τῆς σωτηρίας. **Η** πικρα τοῦ ποτηριοῦ Του ἐξαφανίζει ἀπὸ τὴν καρδιὰ τὴν θανάσιμη καὶ ἁμαρτωλὴ ἡδονή. **Η** ταπείνωση, πού ξεχειλίζει ἀπὸ τὸ ποτήρι Του, θανατώνει τὸ ὑπερήφανο σαρκικὸ φρόνημα. **Ο**ποῖος πίνει τοῦτο τὸ ποτήρι μὲ πίστη καὶ ὑπομονή, ἀποκτᾶ πάλι τὴν αἰώνια ζωή, πού τὴν στέρηθήκαμε ἐξαιτίας τῆς γεύσης τοῦ ἀπαγορευμένου καρποῦ.

Θὰ πῶ τὸ ποτήρι τοῦ Χριστοῦ, «θὰ πῶ τὸ ποτήρι τῆς σωτηρίας» (Ψαλμ. ριε' 4).

(*Συνεχίζεται*)

(*) Ἡ Φωνὴ τῶν Πατέρων, ἀριθμ. 31, ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὡρωπὸς Ἀττικῆς. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.